شماره صندلی :	باسمه تعالی اداره کل آموزش وپرورش استان البرز مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک کرج دبیرستان استعدادهای درخشان شهید سلطانی ۱ نوبت اول ۱۴۰۳ – ۱۴۰۲	تعدادصفحات : ۲ نام درس : علوم وفنون نام دبیر : استاد یار محمدی مدت امتحان : ۸۰ دقیقه تاریخ امتحان : ۴ / ۱۰ /۱۴۰۲
نام و نام خانوادگی : کلاس : ۳۰۵ پایه : دوازدهم رشته : انسانی		

بارم	پاسخ سوالات را با خودکار مشکی یا آبی بطور خوانا بنویسید.
۵	**سبک شناسی و تاریخ ادبیات** **الف) درست یا غلط بودن گزاره های زیر را مشخص کنید.(۱)** **۱-مشتاق اصفهانی انجمن ادبی مشتاق را در تهران بنیان گذارد.** **۲- در نثر دوره ی بیداری واژگان عربی بسیار است.** **۳- در دوره ی بازگشت و بیداری برخی شاعران تسلط کافی بر ادب کهن نداشتند.** **۴- حذف همزه هنگام تقطیع بیت از اختیارات وزنی محسوب می شود.** **ب) جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید.(۱)** **۱-مجلات دانشکده و..... به مدیریت ..... چاپ می شد.** **۲- حماسه ی مذهبی ..... را صبای کاشانی نوشت و اصلی ترین بن مایه ی تصنیف های ..... مفهوم وطن بود.** **ج) چهار علت بیداری جامعه ی ایران در اواخر عصر قاجار را بنویسید(۱)** **د) کدام موارد جز مفاهیم ادبیات دوره ی بیداری نیست؟ آن‌ها را مشخص کنید.(۵٪)** **نفی عقاید خرافی بیگانه ستایی، قانون طلبی یکسان دانستن حقوق زن و مرد نوگرایی** **ه) نام اثر پرآوازه ی جیمز موریه چیست؟ موضوع آن را بنویسید. (۵٪)** **و) چرا در عصر مشروطه نویسندگان به رمان های تاریخی روی آوردند؟ (۵٪)** **ز) نخستین نمایشنامه های فارسی را چه کسی نوشت ؟و زبان این نمایش نامه ها چگونه بود؟(۵٪)**
	موسیقی شعر **الف) وزن کلمات زیر را با نشانه گذاری بنویسید.(۷۵٪)** **کبوتر: آفرینش: چهره‌نما:**

www-kanoon-ir

	صفحه دوم
۶	**ب) وزن کدام مصرع با دو مصرع دیگر فرق دارد ؟(۲۵٪)** **- ای دل چه اندیشیده ای در عذر آن تقصیرها** **- هرکس که دل به دست بتی داد همچو من** **- من مانده ام مهجور از او درمانده و رنجور از او** **ج) واژه ی «دل آرام» را با حذف و عدم حذف همزه تقطیع و نشانه گذاری کنید. اگر این واژه در پایان مصرع قرار بگیرد چه نکته ای خواهد داشت؟(۱)** **د) یک مصرع بیت زیر را تقطیع کنید نشانه های آوایی، پایه ها و وزن شعر را بنویسید؟ (۲)** **بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست بگشای لب که قند فراوانم آرزوست** **ه) ابیات زیر از نظر وزنی چگونه اند؟(همسان، دولختی، ترکیبی) (۷۵٪)** **- درد عشقی کشیده ام که مپرس زهر هجری چشیده ام که مپرس** **- به بوی نافه ای کآخر صبا زآن طره بگشاید/ ز تاب جعد مشکینش چه خون افتاده در دل ها** **- دل می رود ز دستم صاحب دلان خدا را / دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا** **و) نوع اختیارات شاعری را در نمونه های زیر بنویسید. (با ذکر مورد)(۷۵٪)** **۱- نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری..** **۲)- تو کجایی تا شوم من چاکرت ...** **۳)- .نه سبو پیدا در این حالت نه آب ...** **ز- بیت زیر را به دو شیوه تقطیع کنید و دوگونه وزن برای آن بنویسید.(۵٪)** **در دام فتاده آهویی چند محکم شده دست و پای در بند**
	زیبایی شناسی **الف) آرایه ی بیت «بهر این فرمود رحمان ای پسر / کل یوم هو شأن ای پسر» چیست؟(۲۵٪)** **ب) سه آرایه ی بیت زیر را بنویسید.(۷۵٪)** **هرکاو نظری دارد با یار کمان ابرو / باید که سپر باشد پیش همه پیکان ها** **ج) درست یا نادرست بودن گزاره های زیر را بنویسید.(۵٪)** **۱-اغراق و تضاد و... جز آرایه های بدیع لفظی است.** **۲- حس آمیزی توسع زبانی است از راه آمیختن حواس برای ایجاد معنای جدید.**

www-kanoon.ir

نام و نام خانوادگی:	صفحه سوم	نام درس : علوم وفنون	
د) آرایه های هر عبارت را برابرش بگذارید.(۱) ۱- باغ بی برگی ، خنده اش اشکی است خون آمیز ۲- از دهان تیشه بوی شیر می آید برون/ کوه کن را در دیده دارد سیل خون ۳- بر تیغ جورتان ز تحمل سپر کنیم / تا سختی کمان شما نیز بگذرد ه) لف و نشر ها را به هم متصل کنید.(۵٪) - منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش / من انس به سرو و گل و بادام گرفتم و) آرایه های بیت زیر را بنویسید. (۱/۵) بیا که قصر امل سخت سست بنیاد است / بیار باده که بنیاد عمر بر باد است ز) استعاره ی مصرحه و مکنیه را به طور مختصر بنویسید.(۵٪)		تلمیح پارادوکس کنایه تشبیه	۵
تحلیل متن الف)در بیت« گرچه جیب وجام من ازمال و می تهیست/ ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت. ۱-پیام بیت چیست ؟(۵٪) ۲- تلمیح بیت را توضیح دهید.(۵٪) ۳- یک آرایه ی لفظی و یک آرایه ی معنوی بنویسید.(۵٪) ب) در متن زیر دو ویژگی زبانی دوره ی بیداری را بنویسید.(۵٪) چه دردسرتان بدهم آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار وا داشت حالا که می بیند ان روی کار بالاست دست و پایش را گم کرده است. ج) با توجه به ابیات زیر موارد خواسته شده را بنویسید.(۲) از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند شو با سفر بند که یاران همه رفتند آن گرد شتابنده که در دامن صحراست گوید چه نشینی که سواران همه رفتند داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند ۱-دو ویژگی ادبی ؛ ۲- دو محتوای فکری؛ ۳- دو ویژگی زبانی؛ ۴- وزن شعر پویا و رویا باشید			۴

www-kanoon-ir

مؤلف: زهرا سبزیان، دانشجوی کارشناسی ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبایی تهران
پشتیبان مقطع دبستان کانون تهران غرب، دارای دوسال تجربه آموزش و تدریس
دروس کنکور و دبیرستان و همچنین ریاضی در مقطع دبستان

سبک شناسی و تاریخ ادبیات

الف) ۱- غلط ۲- غلط ۳- درست ۴- غلط

ب) ۱- نوبهار ملک الشعرا بهار ۲- خداوندنامه عارف قزوینی

ج) ۱- تأثیر جنگ های نافرجام ایران و روس
۲- توجه مردم به واقعیت ها و امکانات فنی دنیای جدید
۳- کوشش های عباس میرزا، ولیعهد فتحعلی شاه، در روی آوردن به دانش و فنون نوین
۴- اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل
۵- رواج صنعت چاپ و روزنامه نویسی و ترجمه و نشر کتاب های غربی
۶- تأسیس مدرسه دارالفنون به فرمان امیرکبیر و آموزش دانش های نوین در آن

د) بیگانه ستایی، یکسان دانستن حقوق زن و مرد

ه) سرگذشت حاجی بابای اصفهانی، از معتبرترین آثار ترجمه شده

و) چون از سوی نوعی باستان گرایی و روحیه کاوشگرانه در شناخت گذشته میان آنها حاکم بود و از سوی دیگر به دلیل سیاست رایج در جامعه نوشتن رمان تاریخی مورد کمتری داشت

ز) میرزا آقا تبریزی، زبانشان ساده روان بی تکلف و عوام فهم بود.

موسیقی شعر

الف) کوتر: ـ ـ ـ آفرینش: ـ ـ ـ چهره نما: ـ ـ ـ

ب) تو کس که دل به دست بتی داد همچو من

ج) دل آرام ← دِ لا رام

فقط مصوت بلند را به عنوان آخرین هجا در نظر می‌گیریم و زیرا جای پایان مصرع همیشه باید بلند باشد.

د) بِنْ ما ی | رُخ کِ با غُ | گُ لِ تا نَ | ما و زوبت

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

ه) درد عشق کشیده‌ام که مپرس : ناهمسان (ترکیبی)

بعد بوی نافه‌ای که آخر صبا زان طره بگشاید : همسان

دل می‌رود ز دستم صاحبدلان خدا را : دولختی

و) ۱ـ بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه : نَ سیـ مُ

U ـ کیـ ـ : مفاعیلن وزن بیت است

۲ـ بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه : دُ کُ جا یی

کیـ U ـ ـ : فاعلاتن وزن کلمه است

۳ـ حذف همزه : در این حالت ← ذ ریه حالت

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه : تَ سَ بو یه

U U ـ U ـ : فاعلاتن وزن کلمه است

ز) ذر دا م | فـ تا دِ آ | هو یی چند

مُ کم نُ | دِ کَ ثُ با | ی در بَند

۱ـ مفعول مفاعلن فعولن ← وزن اول

۲ـ مستفعل فاعلات فعلن ← وزن دوم

MICRO

Date :

ubject :

زیبایی شناسی

الف) تضمین

ب) ۱- مراعات نظیر (کمان، سپر، پیکان)

۲- تشبیه (کمان ابرو) (اضافه تشبیهی)

۳- استعاره (پیکان استعاره از مژه)

ج) ۱- غلط ۲- درست

د) ۱- تشبیه ۲- تلمیح ۳- کنایه

ه) قد ← سرو رخ ← گل چشم ← بادام

و) اضافه تشبیهی: قصر امل سجع متوازن: بنیاد و باد

کنایه: برباد بودن بنیاد عمر کنایه از بی اعتباری دنیا

ز) استعاره مصرحه: همه ارکان تشبیه حذف می شوند و فقط مشبه می آید.

استعاره مکنیه: مشبه به همراه یکی از ویژگی های مشبه به ذکر می شود و خود مشبه به حذف می شود.

www.kanoon.ir

تحلیل متن

الف) ۱- آسودگی خاطر و آزادگی در عین فقر و عدم وابستگی به مال دنیا

۲- در این بیت به زندگی پادشاهی ایران، جمشید اشاره شده که جام جهان بینی داشت و در آن احوال جهان را می دید.

۳- لفظی: سجع متوازن: جام - مال واج آرایی: صامت ج - م

معنوی: اغراق: فراغتی که جمشید (پادشاه) دارد ولی یک فقیر دارد.

تناسب: (جام، می، فراغت) و (جیب، مال، تهی)

ب) ۱- ساده و قابل فهم بودن متن ۲- عدم استفاده از واژگان عربی و ترکیب های نامأنوس

ج ① استفاده از آرایه‌های بیان و بدیع:

کنایه ← بار سفر بستم کنایه از آماده سفر شدن

استعاره مکنیه ← گردشتابنده ← دل لاله

استعاره مصرحه ← مرغ گرفتار

حسن تعلیل ← در بیت سوم برای حالت طبیعی گل لاله دلیل غیرعلمی آورده

تکرار ← واژه لاله و ده تکرار شده

واج آرایی ← صامت‌های ر ـ س در برخی ابیات

اغراق ← سیل خون

② ۱ـ فضای شعر در حالت غم گرفته سروده شده

۲ـ بی اعتباری دنیا از زبان شاعر

۳ـ اشاره به غربت و تنهایی سرزمین و وطن

www.kanoon.ir

(۳) ۱ـ آوردن ترکیب های ساده و قابل فهم در شعر

۲ـ کم بودن واژه های بیگانه در شعر

(۴) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن